

Nr 616.

Av herr **Ståhl**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 324, angående förbättrande av bostadsförhållandena m. m.

I proposition nr 324 till årets riksdag föreslås såsom bidrag till bostadsbyggande å landsbygden ett reservationsanslag å 20 000 000 kr. enligt de grunder, som gälla för erhållande av dylika bidrag.

Dessa grunder, sådana de senast fastställdes, återfinnas i kungl. förordningen av 30/6 1943 (SFS 1943:596). Enligt dessa bestämmelser är bidraget maximerat till ett belopp av 2 500 kr., varjämte finns möjlighet att, därest vatten och avlopp ingå i förbättringen, erhålla ytterligare 1 000 kr. Vid större behov är den sökande hänvisad till bostadsförbättrings- i allmänhet kallat nybyggnadslån.

Att dessa statliga hjälpformer varit till i många fall ovärderlig hjälp är väl bekant. Detta var i all synnerhet förhållandet, så länge bidragen kunde hålla jämna steg med prisnivån. Parallellt med varufördyringen ha normerna för bidragsgivningen kommit att skärpas. Såsom villkor uppställles numera att vederbörande bostad genom bidraget i fråga skall bli ur hälsovårdssynpunkt nöjaktig. Därest detta inte kan uppnås enbart genom förbättringsbidrag på 2 500 kr., är den bidragssökande hänvisad till någon av tillgängliga låneformer. Erfarenheten torde emellertid ha givit vid handen, att, hur värdefull en sådan kombination av bidrag och lån i många fall *än* må vara, ett antal behövande icke kunnat utnyttja denna statliga hjälpform av den anledningen, att å ena sidan bidraget i deras fall varit för litet för att medföra en förbättring av bostaden till erforderlig standard och å den andra, att den sökandes skuldbörda redan förut varit så betungande, att han inte vågat ikläda sig nya åtaganden. Han har under sådana förhållanden måst avstå från både lån och bidrag.

Att detta förhållande är otillfredsställande ligger i öppen dag. Då det dessutom i regel drabbar sådana familjer, som genom barnrikedom och i övrigt har det svårast ställt, motverkar det i själva verket tanken bakom och det ursprungliga syftet med detta bostadsförbättringsbidrag, nämligen att bringa de sämst ställda erforderlig hjälp.

Olika vägar att avvärja detta missförhållande synas vara framkomliga. Man kunde sålunda tänka sig, att bidragets maximering till 2 500 kr. upphävdes, så att ett högre bidragsbelopp i ömmande fall kunde utbetalas efter behovs- och skälighetsprövning. Såsom garanti emot att de lokala egna-hemsnämnderna vid prövning av bidragsansökningar till äventyrs komme att anlägga olika bedömningsgrunder kunde stipuleras, att bidrag på över

2 500 kr. skulle för hela landet kunna beviljas enbart av egnahemsstyrelsen. Därest man — trots den garanti mot olika praxis som härigenom borde kunna erbjudas — av principiella skäl ansåge en maximering av det allmännas subventioner nödvändig, synes en höjning av bidragsbeloppet från nuvarande 2 500 kr. till 4 000 kr. kunna erbjuda effektiv hjälp i största antalet fall. En dylik ökning på 40 procent innebär snarast en anpassning till den höjda prisnivån på de varugrupper, som det här närmast är frågan om.

En effektivisering av förbättringsåtgärderna för landsbygdens sämsta bostadsbestånd har inte minst genom nyligen publicerade rön visat sig vara både behövlig och behjärtansvärd. En dylik åtgärd skulle förhjälpa ekonomiskt svaga familjer att stanna kvar vid jorden och därigenom i sin mån motverka den pågående utflyttningen. Den skulle dessutom öka trivselen för en av vårt folks ekonomiskt hårdast trängda men socialt värdefullaste befolkningsgrupper, nämligen de mindre självägarna på landsbygden.

Någon ökning av det totala anslagsbeloppet är från här anförda synpunkter icke påkallad.

Med stöd av vad som här anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 324 måtte besluta, att bidrag till främjande av bostadsbyggande å landsbygden i ömmande fall och efter egnahemsstyrelsens prövning må kunna utgå med högre belopp än 2 500 kr.

Stockholm den 29 maj 1945.

Manne Ståhl.